

2020

**Jaarverslag
en jaarrekening
Jaarplan 2021**

1. Algemeen

De stichting Leerstoel stelt zich conform haar statuten ten doel een leerstoel op te richten en in stand te houden aan de Vrije Universiteit met als leeropdracht het vanuit evangelisch perspectief bestuderen van en lesgeven over de theologische uitdagingen voor de christelijke gemeenschap in de context van de islam.

Daartoe heeft de stichting een bijzonder hoogleraar in dienst in de persoon van Professor dr. B.G.J. Reitsma. Hij heeft een deeltijd arbeidsovereenkomst van 0,5 FTE.

Werkzaamheden van professor Reitsma

Het werk van professor Reitsma kon ook in 2020 goede voortgang vinden. In kort bestek bestonden professor Reitsma's werkzaamheden uit:

- Onderzoek en publicatie
- Onderwijs, i.c. colleges aan academische en HBO instellingen
- Begeleiding van BA en MA studenten aan de VU
- Overige academische activiteiten aan de VU

In hoofdstuk 3 van dit jaarverslag is het werk in meer detail beschreven.

Continuïteit van de Leerstoel

De huidige termijn van de Leerstoel eindigt op 31 augustus 2022. Het curatorium van de leerstoel, bestaande uit 2 leden namens de theologische faculteit en 2 bestuursleden namens de stichting, ondersteunt de leerstoel en brengt tegen het einde van de looptijd van de overeenkomst advies uit over de eventuele continuering van de leerstoel met opnieuw een periode van 5 jaar.

Financiering leerstoel

In 2019 is de Stichting Paradosis bereid gevonden om een groot onderzoeksproject te ondersteunen voor een periode van ruim 4 jaar. Dit geeft een stevige basis voor het werk van de leerstoel tot en met de periode tot en met het academisch jaar 2022-2023. Het heeft ook de mogelijkheid gegeven om een onderzoeksassistent voor 0,4 FTE aan te stellen in de persoon van Erika van Nes-Visscher. We zijn daar erg dankbaar voor.

Ook in 2020 is het stichtingsbestuur samen met de hoogleraar bezig geweest met het aantrekken van sponsors. Met dankbaarheid stelt het bestuur ook dit jaar vast dat diverse stichtingen bereid waren het werk van de leerstoel mogelijk te maken. Daarnaast zijn we ook de vaste participanten dankbaar voor de continuïteit die zij bieden met hun jaarlijkse bijdragen.

Participanten

Partijen die zich aan de St. Leerstoel hebben verbonden zijn:

Evangelische Omroep (EO)

Missie Nederland

Open Doors Nederland (ODNL)

Gereformeerde Zendingsbond (GZB)

Vertegenwoordigers uit deze organisaties participeren in het bestuur van de stichting.

Bestuur

Het bestuur bestond in 2020 uit:

J.C. Wessels	- onafhankelijk voorzitter
A.J. Lock	- namens de EO, secretaris
J.P. Ouwehand	- namens de GZB, penningmeester (t/m 31 augustus 2020)
M. van den Boogaart	- namens de GZB, penningmeester (vanaf 1 september 2020)
G. Noort	- namens Missie Nederland
F. Visscher	- namens Open Doors Nederland

2. Financiële verantwoording

<i>Bedragen in Euro</i>	2020 Begroting	2020 Realisatie	2020 Afwijking
LASTEN			
Personeelskosten			
Salaris Hoogleraar (0,5 fte)	31,500	56,071	24,571
Salaris Projectleider/onderzoeker (0,4 fte)	25,750	20,321	-5,429
Salaris Projectondersteuner (0,1 fte)	7,650	-	-7,650
Sociale lasten werkgever	19,250	14,274	-4,976
Pensioen ABP	7,500	13,834	6,334
Verzuimverzekering	1,500	3,176	1,676
	93,150	107,676	14,526
Administratieve kosten			
Boekhouding + Bankkosten	500	1,134	634
Kantoor artikelen / Overig	100	93	-7
	600	1,227	627
Leerstoel gerelateerde kosten			
Reiskosten woon-werk	1,500	684	-816
Studie- en werkkosten	500	1,834	1,334
Overige reis- en verblijfkosten, inclusief conferentiekosten	3,250	-	-3,250
Publicaties	2,000	627	-1,373
Netwerkkosten, incl. samenwerking Oxford Centre for Muslim Christian Studies	1,000	-	-1,000
	8,250	3,145	-5,105
Kosten Stichting			
Kosten bestuur + bureau	1,000	82	-918
Inhuur secretariaat bestuur leerstoel	-	2,390	2,390
Website + brochure	500	779	279
	1,500	3,250	1,750
LASTEN TOTAAL	103,500	115,297.88	11,798
BATEN			
Bijdragen vaste participanten			
Totaal bijdragen vaste participanten	17,500	12,500	-5,000
Incidentele donateurs			
Stichting De Pagter Fonds	5,000	5,000	-
Stichting Filadelfia	5,000	500	-4,500
Stichting Meijers-Van Meer		5,000	5,000
Stichting Paradosis	76,000	86,505	10,505
Stichting G.J. Brink Fonds		1,000	1,000
Totaal bijdragen incidentele donateurs	86,000	98,005	12,005
INKOMSTEN TOTAAL	103,500	110,505	7,005
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-	-4,793	-4,793

Toelichting bij exploitatie 2020

- Het bestuur constateert dat in 2020 de inkomsten van de leerstoel hoger waren dan begroot. De overeenkomst met Stichting Paradosis voor de periode 2019-2023 zorgde voor een stevige basis voor de leerstoel. Daarnaast zijn we dankbaar voor de bijdragen van andere stichtingen en de vaste participanten.

- In 2020 is Erika van Nes in dienst gekomen (0.4 FTE). Daarnaast is de pensioenvoorziening vanaf dit jaar ondergebracht bij het ABP, die duurder is dan de eerdere pensioenverzekeraar. Dit heeft in totaal geleid tot hoger personeelskosten.
- Door de corona crisis konden conferenties niet doorgaan en werd er grotendeels vanuit huis gewerkt. Daardoor zijn de leerstoel gerelateerde kosten lager uitgekomen dan begroot.
- Voor de hoogleraar en het bestuur van de stichting is vanaf 2020 op urenbasis secretariële ondersteuning ingehuurd. Dit heeft geleid tot hogere kosten voor de stichting.

Het netto tekort van EUR 4,793 komt ten laste van de Algemene reserve instandhouding.

Balans einde boekjaar 2020

Activa / Debet

<i>Bedragen in Euro</i>	31 december 2020	31 december 2019
Vorderingen		
Openstaande vordering	0	0,00
Liquide middelen	98.082	110.283
Balanstotaal	98.082	110.283

Passiva / Credit

	31 december 2020	31 december 2019
Eigen vermogen		
Eigen vermogen stichting	6.016	6.016
Bestemmings - Algemene reserve instandhouding	83.491	88.284
	89.507	94.300
Kortlopende schulden		
Crediteuren	8.574	15.982
Balanstotaal	98.082	110.282

Toelichting bij de balans

- De liquide middelen betreft het banksaldo per 31-12-2020
- Het eigen vermogen is opgebouwd uit de exploitatie resultaten van voorgaande jaren.

Slot opmerking

Wij leven en werken in de verwachting dat God voorziet in alles wat wij naar lichaam en ziel én aan middelen nodig hebben om Hem, ook in het werk van de Leerstoel te volgen en te dienen.

Namens het bestuur,
M. van den Boogaart

3. Inhoudelijk verslag (samenvatting).

Het volledige jaarplan inclusief bijlage is op te vragen bij het secretariaat.

Terugblik

In het afgelopen jaar heeft de leerstoelhouder namens het bestuur van de stichting een subsidie verworven voor het onderzoeksproject 'Inclusion and exclusion: searching for Biblical Inspiration'. Dit maakt het mogelijk de komende vier jaar onderzoek te doen naar exclusieve, uitsluitende teksten uit de Hebreeuwse Bijbel en het Nieuwe Testament.

Deze financiering heeft het mogelijk gemaakt om een projectmedewerker/onderzoeker aan te stellen – Erika van Nes-Visscher. Zij voert de regie over dit onderzoeksproject in verbinding met de partners van de leerstoel (Gereformeerde Zendingsbond (GZB), Evangelische Omroep (EO), MissieNederland en Open Doors (OD)).

De leerstoelhouder heeft zich ingezet om het onderzoeksproject met deze partners goed in proces te brengen, zodat hun expertise een substantiële bijdrage levert aan het onderzoek en zij omgekeerd de resultaten ervan binnen hun eigen professionele praktijken kunnen benutten.

Daarnaast is er een start gemaakt met het onderzoeksproject in samenwerking met diverse collegae van de VU en andere instellingen, waaronder Foundation. Er wordt toegewerkt naar het eerste markeringspunt in 2021, een expertmeeting over het thema in/uitsluiting, met als specifieke focus 'geloofsafval' (apostasy) in relatie tot bronteksten (zie verder hieronder bij 'onderzoek'). Onderwijs, training en toerusting en begeleiding van promovendi hebben daarnaast de gebruikelijke aandacht gekregen. Er is een verbinding gemaakt met het inhoudelijke praktijkgerichte onderzoek rondom diversiteit en professionaliteit van de leerstoelhouder, die ook werkt als lector aan de Christelijke Hogeschool Ede. Het onderzoek versterkt elkaar wederzijds om zo binnen het lectoraat te komen tot een werkmodel van een theologie van inclusie met het oog op de professionele praktijk.

De leerstoelhouder heeft 10 promovendi begeleid, waarvan verwacht wordt dat er in 2021 in ieder geval één zal promoveren.

Hij heeft diverse modules onderwijs gegeven:

- VU:
  - Bijdrage 'Leiderschap en interreligieuze dialoog' in de module 'Leiderschap en media' aan de Islamitische ambtsopleiding onder leiding van dr. Y.A.I.A. Ellethy (dec. 2020)
  - Opzet nieuwe module colleges Onderzoekslaboratorium II
- Arab Baptist Theological Seminary Lebanon:
  - module: Suffering and Persecution. Biblical and pastoral insights (febr. 2020)
- Theologische Universiteit Kampen:
  - Master colleges Kerk zijn in een multireligieuze samenleving: 'Missionair zijn in de context van de Islam' (sept 2020).
- Theologische Universiteit Kampen:
  - Bijdrage aan de module Godsdienstwetenschappen: Christendom Islam 1 EC (sept 2020).

De belangrijkste publicaties waren

- Vulnerable Love. Islam, the Church and the Triune God, Langham Publishers, 2020.
- 'Don't Curse the Darkness, Light a Candle. The Challenge of Islam within the Cultural Diversity of Europe', European Journal of Theology (Journal Européen de Théologie/Europäische Theologische Zeitschrift). XXIX (2020):1, 39-48.

De leerstoelhouder schreef maandelijks een column in het Nederlands Dagblad over diverse actuele thema's.

Alle bijdragen zijn in principe te vinden op de website van de leerstoel: www.kerk-islam.nl

4. Jaarplan 2021

De leerstoel houdt zich bezig met onderzoek naar en onderwijs over de vraag hoe de christelijke gemeente zich kan en moet verhouden tot de islam en de islamitische gemeenschap. Eén van de aspecten daarbij is de verhouding tussen inclusie, exclusie en grenzen en verbindingen tussen christenen en moslims. De plannen voor de werkzaamheden in 2021 staan voor een groot deel in het teken van een meerjarig (lopend van 2019-2023) onderzoekstraject daarover. Dit onderzoeksproject richt zich specifiek op de vraag in hoeverre het mogelijk is expliciet en exclusief religieus te zijn en tegelijkertijd sociaal maatschappelijk expliciet en inclusief.

Het project kent tot 2023 twee sporen: een academisch en een christelijke gemeente spoor.

Het **eerste spoor** van academisch onderzoek heeft vier fasen:

1. Opstart en aanscherpen onderzoeksvraag, opstarten twee sporen (2020).
2. Expertmeeting academici en focusgroepen rondom exclusieve teksten, analyse en voorbereiden publicatie (2021).
3. Tweede expertmeeting over de concrete consequenties van uitkomsten met publicatie (2022).
4. Vertalen van de uitkomsten naar bouwstenen voor bij leerstoel betrokken organisaties, verdere publicatie en presentatie (2023).

Op dit moment zitten wij op schema op grens van fase 1 en 2 en zal het komend jaar gecentreerd zijn rond de expertmeeting van 17/18 mei. We zullen deze meeting organiseren, de inhoudelijke bijdragen monitoren en verzamelen en vervolgens redigeren en uitgeven in boekvorm. Deze eerste bijeenkomst inventariseert en onderzoekt met name de wetenschappelijke inzichten rondom uitsluitende teksten in christendom en islam, gerelateerd aan geloofsafval en uitsluiting, en de doorwerking daarvan in verschillende casestudies. De uitkomsten van deze meeting zullen we als uitgangspunt nemen voor een – in dit jaar te plannen – tweede bijeenkomst in 2022

Het **tweede spoor** richt zich op het lezen van exclusieve teksten in focusgroepen in Nederland en Midden-Oosten. Daarbij wordt verbinding gelegd met het lectoraat 'Diversiteit en professionaliteit' bij de Christelijke Hogeschool Ede waar ook twee focusgroepen worden gevormd om dezelfde thema's te bespreken. Wij zullen de resultaten van de groepen analyseren en in kaart brengen en vervolgens in gesprek brengen met de resultaten van de academische meeting. Vervolgens zullen deze resultaten in het verdere traject worden ingebracht.

In de loop van het jaar zullen we een begin maken om de resultaten van beide sporen samen met de kwartiermakers te gaan vertalen naar bouwstenen voor beleid en inhoud van het werk van de in de leerstoel participerende organisaties.

Daarnaast zal de leerstoelhouder zich richten op onderwijs (module Uitdaging Islam VU, gastcolleges TUK, ABTS-Libanon) en de begeleiding van promovendi.

5. Begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2023

<i>Bedragen in Euro</i>	2021	2022	2023
	Begroting	Raming	Raming
LASTEN			
Personeelskosten			
Salaris Hoogleraar (0,5 fte)	56,500	57,630	39,188
Salaris Projectleider/onderzoeker (0,4 fte)	19,700	20,094	13,664
Salaris Projectondersteuner (0,1 fte)	-	-	-
Sociale lasten werkgever	14,500	14,790	10,057
Pensioen ABP	14,500	14,790	10,057
Verzuim verzekering	3,750	3,825	2,601
	108,950	111,129	75,568
Projecten			
Begeleiding ontwerp project 'in- en uitsluiting' (Paradosis)			
Vertaling Kwetsbare liefde (Spaans of Frans)	7,500	-	-
	7,500	-	-
Administratieve kosten			
Boekhouding + Bankkosten	1,250	1,250	1,250
Kantoor artikelen / Overig	-	-	-
	1,250	1,250	1,250
Leerstoel gerelateerde kosten			
Reiskosten woon-werk	1,250	1,250	850
Studie- en werkkosten	2,000	2,000	1,250
Overige reis- en verblijfkosten, inclusief conferentiekosten	3,250	3,250	2,250
Publicaties	2,000	2,000	2,000
Netwerkkosten, incl. samenwerking Oxford Centre for Muslim Christian Stud	1,000	1,000	-
	9,500	9,500	6,350
Kosten Stichting			
Kosten bestuur + bureau	500	500	500
Inhuur secretariaat bestuur leerstoel	2,000	2,000	1,250
Website + brochure	1,000	500	500
	3,500	3,000	2,250
LASTEN TOTAAL	130,700	124,879	85,418
BATEN			
Bijdragen vaste participanten			
Totaal bijdragen vaste participanten	12,500	12,500	12,500
Vaste donateurs			
Stichting Paradosis	88,844	91,200	-
Totaal vaste donateurs	88,844	91,200	-
Incidentele donateurs			
Totaal incidentele donateurs	14,000	12,000	6,500
INKOMSTEN TOTAAL	115,344	115,700	19,000
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-15,356	-9,179	-66,418
BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN			
Toevoeging/onttrekking aan:			
- algemene reserve instandhouding	-15,356	-9,179	-66,418
TOTAAL	-15,356	-9,179	-66,418
SALDO RESERVES			
- algemene reserve instandhouding	68,135	58,956	-7,462
TOTAAL	68,135	58,956	-7,462